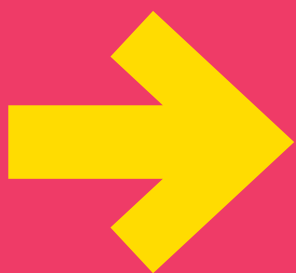

MANUÁL PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

VZDĚLÁVÁNÍ MLÁDEŽE
O CÍLECH UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A MIGRACI

START THE CHANGE

Koordinace obsahu

Marina Lovato Progettomondo.mlal

Českou verzi manuálu připravili

Tým lidskoprávního vzdělávání Amnesty International ČR
www.amnesty.cz/vzdelavani

Design

studiosupersantos.com

Zapojené organizace

Amici dei Popoli (Italy), Amnesty International (Czech Republic, Italy, Poland, Slovenia, Slovakia), Breza (Croatia), CISV (Italy), CZ-ART (Poland), Highland One World (Scotland), Kate (Germany), Madre Coraje (Spain), Maisons Familiales Rurales (France), Südwind Salzburg (Austria)

Tato publikace vznikla za podpory Evropské unie. Obsah této publikace nereflektuje nutně názory Evropské unie.

Evropská unie

Evropská unie je unikátní sdružení států založené na hospodářské a politické spolupráci mezi 27 evropskými zeměmi. V roce 1957 podepsalo šest zakladatelských zemí Římskou smlouvu, která dala vzniknout společnému hospodářskému prostoru. Od té doby se, nejprve Společenství a poté Evropská unie, nadále rozšiřují o další členské země.

Unie se rozvinula v obrovský jednotný trh s eurem jako společnou měnou. To, co začalo jako ryze hospodářská unie, se vyvinulo v organizaci zahrnující všechny oblasti, od rozvojové pomoci po environmentální politiku. Díky zrušení hraničních kontrol mezi zeměmi EU je nyní možné, aby lidé volně cestovali po většině zemí EU. Rovněž je mnohem snazší žít a pracovat v jiné zemi EU. Pět hlavních institucí Evropské unie je Evropský parlament, Rada Evropské Unie, Evropská komise, Soudní dvůr Evropské unie, Evropský účetní dvůr. Evropská unie je významným hráčem v oblasti mezinárodní spolupráce a rozvojové pomoci. Je také největším dárce humanitární pomoci na světě. Primárním cílem vlastní rozvojové politiky EU, dohodnuté v listopadu 2000, je vymýcení chudoby.

<http://europa.eu/>

Partneři

OBSAH

Manuál Start the Change!	6
Jak postupovat	7
ČÁST 1	
Cíle udržitelného rozvoje	8
Migrace v kontextu Cílů udržitelného rozvoje	16
ČÁST 2	
Storytelling	24
Učení službou	28
Vrstevnické vzdělávání	32
Digitální a informační technologie	36
Závěr, kontakty a odkazy	40

MANUÁL START THE CHANGE!

„Vzdělání nám dává hluboké pochopení, že jsme jako občané globální komunity propojení, a stejně tak i naše výzvy jsou provázané.“

Ban Ki Moon, generální tajemník OSN

Manuál, který držíte v rukou, provází pedagogy a pedagožky, kteří mají zájem se zapojit do projektu Start the Change. V první části představujeme Cíle udržitelného rozvoje, z nichž myšlenka projektu vychází, a vysvětlujeme jejich propojení s migrací. Druhá část poskytuje informace o čtyřech metodických přístupech, které mohou pedagogové využít při práci s těmito tématy ve výuce. Věnujeme se metodám storytellingu, učení službou, vrstevnického vzdělávání a využívání digitálních a informačních technologií ve výuce.

Projekt Start the Change propojuje fenomén migrace s Cíli udržitelného rozvoje, upozorňuje na globální problémy a souvislosti, a také na velkou asymetrii mezi jednotlivými zeměmi, která vede k tomu, že lidé migrují a utíkají ze zemí původu. Lidská mobilita je fenomén, který jde ruku v ruce s historií člověka. Lidé se od pradávna stěhují a hledají lepší podmínky k životu. Opouští domovy kvůli válce, přírodním katastrofám, násilí, chudobě, nedostatku pracovních příležitostí nebo utíkají pod tlakem kvůli své etnicitě, náboženskému vyznání nebo příslušnosti k sociální skupině. Migrace má mnoho důvodů, strukturální příčinou je nerovnost mezi zeměmi a geografickými regiony. Úkolem Cílů udržitelného rozvoje je tuto nerovnost odstranit, či alespoň snížit.

Start the Change je projekt určený pro pedagogické pracovníky, kteří vedou své studenty a studentky ke kritickému myšlení a aktivnímu občanství. Je mezinárodní, cílený na mladé lidi z dvanácti různých zemí Evropy. Ti získají skrze různorodé aktivity komplexní pohled nejen na fenomén migrace, ale i další lidskoprávní témata. Jdeme po podstatě věci, hledání souvislostí a budování uvědomělého aktivismu mladých lidí, kteří mohou sami přispět k naplnění principů globální sdílené odpovědnosti.

**Tým lidskoprávního vzdělávání
Amnesty International ČR
www.amnesty.cz/vzdelavani**

LET'S START! - JAK SE ZAPOJIT?

www.startthechange.info

Projekt Start the Change nabízí různé formy zapojení:

1. UČITEL KLASIK - Pro učitele a učitelky, kteří rádi zkouší nové aktivity ve výuce, nabízíme vypracované metodiky. Zároveň budeme rádi, pokud budete i vy sdílet své prověřené metodiky s ostatními pedagogy. Metodiky se mohou týkat lidských práv i Cílů udržitelného rozvoje.

2. UČITEL INOVÁTOR - Učitelé/ky, kteří se chtějí naučit nějaké nové inovativní metody, načerpat inspiraci a nápady do výuky, se mohou zúčastnit našeho semináře, který se koná několikrát ročně v Praze nebo v Brně.

3. UČITEL AKTIVISTA - Učitelé/ky, kteří mají ve třídě aktivní studenty a studentky, jim pomou pomoci založit Start the Change skupinku a pořádat akce na podporu lidských práv.

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ - Jednou ročně se koná mezinárodní setkání učitelů ze všech zapojených zemí, kterého se můžete zúčastnit i vy!

MINIGRANTY START THE CHANGE

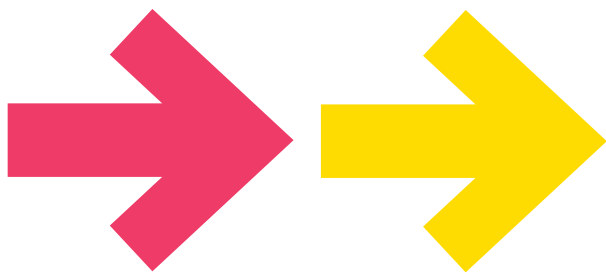
www.startthechange.info/minigrants

Získejte grant až **4 000 Kč** na akci zaměřenou na lidská práva!

Máte vy nebo vaši studenti skvělý nápad na akci, ale chybí vám peníze na její realizaci? Teď už vám nic nestojí v cestě. Zapojením do projektu START THE CHANGE máte možnost získat minigrant.

Akce může být osvětová, kulturní, vzdělávací - je to na vás. Může se jednat o jednorázovou aktivitu, více aktivit i o tvorbu například tiskovin, videí, fotografické výstavy apod. Akce se musí týkat lidských práv, migrace nebo témat z Cílů udržitelného rozvoje. Peníze můžete využít téměř na vše, s výjimkou odměn pro organizátory (např. občerstvení, cestovné, materiály, propagace, odměny pro hosty, pronájem).

ČÁST 1

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Co je Agenda 2030?

Soubor 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs, Sustainable Development Goals) představuje program rozvoje na 15 let (2015 – 2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Agenda 2030 je komplexní a trans-
zitivní vize lepšího světa, ke které se zavázalo všech 193 členských států OSN.

Účelem Cílů udržitelného rozvoje je mobilizovat kroky směřující k ukončení chudoby a hladu, ochraně planety a zajištění toho, aby všichni lidé žili v míru a prosperitě. Cíle fungují v duchu partnerství a pragmatismu s cílem zlepšit život lidí na planetě udržitelným způsobem.

Agenda 2030 vychází z následujících principů:

1. **Univerzalita** - Cíle udržitelného rozvoje se týkají všech zemí, takže agenda je uplatnitelná na celém světě a ve všech kontextech.
2. **Nikoho nevynechává** - Agenda 2030 se snaží být prospěšná všem. Cílem je, aby nikdo nebyl vyloučený, ani ti, kteří trpí nouzí a nedostatkem.
3. **Vzájemná propojenost a nerozdělitelnost** - Jednotlivé cíle je třeba chápat jako jeden propojený celek. Může se stát, že namísto vyřešení jednoho problému se vyjasní úplně jiný problém odlišného cíle. Musí se k nim proto přistupovat v celém jejich rozsahu.
4. **Partnerství zúčastněných stran** - Důležitá je spolupráce a vytváření partnerství napříč zúčastněnými stranami a také sdílení poznatků, odborných znalostí, technologií i finančních zdrojů s cílem naplnit Agendu 2030.

Cíle udržitelného rozvoje a Amnesty International

Cíle udržitelného rozvoje naplňují lidskoprávní principy, které se snaží prosazovat také Amnesty International. Lidská práva jsou univerzálně platná pro všechny lidi na celém světě bez ohledu na zemi původu, barvu pleti, náboženství nebo příslušnost k sociální skupině. Mezi cíle Amnesty International patří zejména propouštění nespravedlivě vězněných, spravedlivé soudy pro všechny, zrušení mučení a trestu smrti, ochrana civilistů v ozbrojených konfliktech, odstranění diskriminace a boj proti chudobě, zajištění práv uprchlíků a migrantů. Amnesty International staví na principech univerzality a nedělitelnosti lidských práv, mezinárodní solidarity, nestrannosti, nezávislosti a spolehlivém výzkumu. Věříme, že naplněním Cílů udržitelného rozvoje přispějeme ke snížení diskriminace a porušování lidských práv.

UŽITEČNÉ ODKAZY A ZDROJE:

Web OSN k Cílům udržitelného rozvoje: www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs

Informace o Agendě 2030 v angličtině: www.sustainabledevelopment.un.org

SDGs Průvodce pro děti:

www.osn.cz/icentrum/pro-skoly/svet-ktery-chceme-budoucnost-pro-vsechny

17 cílů, 17 aktivit (příručka organizace Nazemi):

www.nazemi.cz/cs/globalni-cile-udrzitelneho-rozvoje-17-aktivit-k-17-cilum

→ **Cíl 1: Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě.**

Přestože se od roku 2000 povedlo celosvětově extrémní chudobu zredukovat o více než polovinu, je zapotřebí se snažit dál, protože počet lidí pod hranicí chudoby stále přesahuje 836 milionů. Každý pátý člověk v rozvojových zemích žije za méně než 1,25 USD na den. Jedná se zejména o subsaharskou Afriku a jižní Asii. Nadále je tedy zapotřebí zmenšovat rizika chudoby v zemích, které jsou náchylnější k nestabilitě a konfliktům.

→ **Cíl 2: Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství.**

S hladomorem se nelze potýkat pouhým navýšením produkce jídla. Dobře fungující obchod, větší příjmy pro drobné farmáře a další investice hrají roli v tvorbě prosperujícího a produktivního zemědělského sektoru, který zajistí bezpečný přístup k potravinám. Počet podvýživovaných lidí se od roku 1990 snížil téměř o polovinu, nicméně stále každý devátý člověk na světě trpí podvýživou. Nejvíce se to týká lidí v Asii a subsaharské Africe.

→ **Cíl 3: Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku.**

Během posledních 15 let se zlepšuje reprodukční zdraví, zdraví matek i dětí. Mizí přenosné choroby, stejně tak ubývá předčasných umrtí, zlepšují se zdravotnické služby. Abychom dosáhli cílů Agendy 2030, je zapotřebí tyto intervence ještě více rozšířit, zejména v regionech, kde se objevuje nemocí nejvíce.

→ **Cíl 4: Zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny.**

I přes značný pokrok v počtu dětí zapsaných do škol, miliony dětí do školy stále nechodí. Zejména tam, kde vzdělávací systémy nestíhají reagovat na prudký růst populace. Dosažení tohoto cíle bude vyžadovat intenzivní snahu, opět zejména v subsaharské Africe a jihovýchodní Asii. Odhaduje se, že polovina dětí nenavštěvujících základní školu žije v zemích zasažených válečnými konflikty.

5 ROVNOST MUŽŮ A ŽEN

→ Cíl 5: Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek.

V subsaharské Africe, Oceánii a západní Asii dívky stále čelí překážkám v přístupu k základnímu i střednímu vzdělání. Ženám jsou upírána jejich základní práva. Dosažení genderové rovnosti a posílení postavení žen a dívek bude vyžadovat další snahy. Je třeba se postavit hluboce zakořeněné genderové diskriminaci, která často pramení z patriarchálních postojů společnosti.

6 PITNÁ VODA, KANALIZACE

→ Cíl 6: Zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení a udržitelné hospodaření s nimi.

Každý den umírá v průměru pět tisíc dětí v důsledku špatné vody či sanitace. Udržitelné vodní zdroje jsou nezbytné jak pro lidské zdraví, tak pro environmentální udržitelnost a ekonomickou prosperitu. Momentálně jsou více než dvě miliardy lidí nějak ovlivněny nedostatkem vody. Toto číslo se bude s dalšími nárůsty populace a postupujícím globálním oteplováním jen zvyšovat.

7 DOSTUPNÉ A ČISTÉ ENERGIE

→ Cíl 7: Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny.

Tři miliardy lidí využívají na vaření a topení dřevo, uhlí, dřevěné uhlí a živočišný odpad namísto elektřiny. K tomu je zapotřebí rozšířit a zpřístupnit elektřinu, čistá paliva a nové technologie. Je také nutné zefektivnit využívání energií, především obnovitelné energie.

8 DŮSTOJNÁ PRÁCE A EKONOMICKÝ RŮST

→ Cíl 8: Propagovat trvalý, inkluzivní a udržitelný hospodářský růst, plnou produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny.

Téměř 2,2 miliardy lidí žije za méně než 1,25 USD na den, což je hranice chudoby. Stabilní zaměstnání je hlavním prostředkem k odstranění chudoby. Splnění tohoto cíle zaručuje více zdrojů k rozvoji vzdělání, přístupu ke zdravotní péči, dopravě, konzumu, vodě a energetické infrastruktuře. Ekonomický růst může také vést k novým a lepším příležitostem v zaměstnání. Je důležité také chránit práva zaměstnanců a podporovat bezpečné a stabilní pracovní podmínky pro všechny pracující..

9 PRŮMYSL, INOVACE A INFRASTRUKTURA

→ Cíl 9: Vybudovat odolnou infrastrukturu, propagovat udržitelnou industrializaci a inovaci.

2,5 miliardy lidí nemá přístup k základním sanitačním zařízením a téměř 800 milionů nemá přístup k vodě. či spolehlivým telefonickým službám. Mnoho z nich žije v subsaharské Africe a jižní Asii. Zmírněním chudoby se vytvoří nová pracovní místa, bude stimulován růst, bude podporováno stavitelství a zlepšování zařízení, která jsou zapotřebí k fungování obchodu a společnosti.

10 MĚNĚ NEROVNOSTÍ

→ Cíl 10: Snížit nerovnost uvnitř zemí i mezi nimi.

V období 1990-2010 vzrostla v rozvojových zemích nerovnost v příjmech v průměru o 11 % (s přihlédnutím k velikosti populace). U dětí nejchudší populace je třikrát vyšší pravděpodobnost, že se nedožijí pěti let. Je třeba zajistit rovné příležitosti a snížit nerovnosti, zejména odstraňováním diskriminačních zákonů, politik a postupů, a podporou vhodných právních předpisů, politik a postupů. Musí se také posílit hlasy rozvojových zemí v oblasti rozhodování.

11 UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCE

→ Cíl 11: Vytvořit inkluzivní, bezpečná a odolná a udržitelná města a obce.

Nikdo nepředvídal, jak rychle města porostou. V roce 2015 žily ve městech téměř 4 miliardy lidí, což je 54 % celosvětové populace. Města pokrývají pouhá 2 % zemského povrchu, ale spotřebovávají 60-80 % energie a vytvářejí 75 % emisí skleníkových plynů. Rapidní urbanizace s sebou přináší velké výzvy; jde o rostoucí počet lidí žijících ve slumech, znečištění vzduchu, nedostačující základní služby a infrastruktura a neplánované rozšiřování měst.

12 ODPOVĚDNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA

→ Cíl 12: Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu.

Udržitelná produkce využívá méně zdrojů za stejnou cenu, má stejný ekonomický výsledek. Udržitelný konzum redukuje potřebu nadměrného a přehnaného vytváření produktů. Za rok lidstvo vyplývá nebo jinak znehodnotí 1,3 miliardy tun potravin. Během první dekády tohoto století materiální stopa v produkci globálně rostla. Pokud v roce 2050 dosáhne světová populace počtu 9,6 miliardy lidí, bude potřeba asi tři planety Země, abychom měli zdroje potřebné pro udržení současného životního stylu.

13 KLIMATICKÁ OPATŘENÍ

→ Cíl 13: Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládání jejích dopadů.

Podíl ledu v mořích klesl na 4,14 milionů km čtverečních v roce 2016, což je druhý nejnižší výsledek v historii. Ve většině světa panovalo sucho a rostly hladiny moří a teploty na celém světě. Také z planety mizí určitá přirozená prostředí, jako jsou třeba korálové útesy.

14 ŽIVOT VE VODĚ

→ Cíl 14: Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje.

Oceány tvoří téměř tři čtvrtiny naší planety, což z nich dělá největší ekosystém Země. Velké populace žijící na pobřeží jsou na oceánech závislé. Oceány se však stávají kyselejšími, lidé loví příliš mnoho ryb a rovněž dochází k neustálému znečišťování.

15 ŽIVOT NA SOUŠI

→ Cíl 15: Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek diversity.

Každý rok zmizí 13 milionů hektarů lesa. Degradace půdy a krajiny narušuje bezpečnost a vývoj všech zemí. Je třeba zavádět udržitelné hospodaření a obnovit zalesňování.

16 MÍR, SPRAVEDLNOST A SILNÉ INSTITUCE

→ Cíl 16: Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních.

Je nutné výrazně snížit všechny formy násilí, skoncovat s obchodem s lidmi a všemi formami násilí na dětech, zajistit spravedlnost pro všechny, podstatně omezit korupci a posílit transparentnost institucí, prosazovat nediskriminační zákony a bojovat proti porušování lidských práv.

17 PARTNERSTVÍ KE SPLNĚNÍ CÍLŮ

→ Cíl 17: Oživit globální partnerství pro udržitelný rozvoj a posílit prostředky pro jeho uplatňování.

K dosažení cílů budou zapotřebí koherentní politiky, podílení se na udržitelném rozvoji na všech úrovních a všemi zúčastněnými. Je také důležité posílit mobilizaci domácích zdrojů, mimo jiné prostřednictvím mezinárodní podpory rozvojovým zemím.

START THE CHANGE!

AKTIVITA DO VÝUKY: KROK VPŘED

ČAS: 45 minut

POMŮCKY: Lístečky s rolemi (viz další strana)

POPIS: Rolová hra, která napomáhá studentům porozumět nerovnostem mezi lidmi, ukazuje, co vše má vliv na kvalitu života, co může zapříčinit diskriminaci a vyloučení některých jedinců či celých skupin.

POSTUP:

- Rozdejte každému studentovi či studentce jednu roli, kterou si přečtou, ale nikomu ji nesmí ukázat, a až do vyzvání by neměli mluvit.

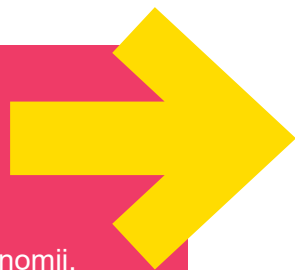
- Poté je poproste, ať se posadí, zavřou oči, pokusí se vžít do své nové role z lístečku a v duchu si odpovídají na následující otázky, které jim postupně kladete:

- ➔ Představ si, jak vypadáš? Jakou máš postavu, pleť, barvu vlasů?
- ➔ Jaké bylo tvoje dětství? Co dělali tví rodiče?
- ➔ Jaký je tvůj současný každodenní život?
- ➔ Kde bydlíš? Kde pracuješ? Kolik vyděláváš? Jak trávíš volný čas?
- ➔ S kým žiješ? Co máš rád/a a čeho se bojíš?
- Poté studenty vyzvěte, ať se postaví vedle sebe na pomyslnou čáru a vysvětlíte jim, že budete číst jednotlivá tvrzení a pokud na ně ve své nové roli mohou odpovědět ano, udělají krok vpřed. Je potřeba, aby měli před sebou dostatek prostoru.
- ➔ Máš slušné bydlení a přístup k internetu.
- ➔ Tvůj jazyk, náboženství a kultura jsou v zemi, kde žiješ, respektovány.
- ➔ Máš zajímavý život a před sebou pěknou budoucnost.
- ➔ Můžeš volit v komunálních i celostátních volbách.
- ➔ Nebojíš se, že budeš obtěžován/a či napaden/a na ulici.
- ➔ Můžeš studovat a poté dělat práci, jakou si přeješ.
- ➔ Můžeš se zamilovat, do koho chceš, a můžeš s ním uzavřít sňatek.

- Po těchto otázkách by studenti a studentky měli stát na různých místech v prostoru. Vyzvěte je, ať se podívají, kde kdo stojí, a poté se přesuňte do třídy, posadte se (ideálně do kruhu) a udělejte reflexi.

Otázky k reflexi: Jak jste se ve svých rolích cítili? Podle čeho jste si představovali život člověka ve vaší roli? Kdy jste si uvědomili, že postupujete odlišně? Na čem záviselo, kdo se dostal nejdál? Jak tato hra souvisí s reálným životem? Jaká práva byla upřena vaší postavě?

ROLE PRO AKTIVITU KROK VPŘED

Jsi nezaměstnaná svobodná matka.

Jsi dcera ředitele banky a studuješ na univerzitě ekonomii.

Jsi 61letý bezdomovec.

Jsi umělecky nadaný homosexuál, kterého ve škole spolužáci šikanují.

Jsi voják, který nedobrovolně vykonává svou povinnou vojenskou službu v nedemokratickém režimu.

Jsi úspěšný vrcholový sportovec který musel kvůli zdravotním problémům ukončit kariéru.

Jsi lidskoprávní aktivista, který je vězněn kvůli aktivitám proti režimu.

Jsi mladý muž, který se narodil bez rukou.

Jsi modelka pocházející z Afriky.

Jsi 17letá romská dívka, která nedokončila základní vzdělání.

Jsi 19letý syn farmáře žijící v odlehlé vesnici v horách.

Jsi HIV pozitivní mladý muž, kterého vědomě nakazil jeho přítel.

Jsi vysokoškolsky vzdělaná Ukrajinka, která pracuje jako uklízečka v zahraničí.

Jsi muslimka z Íránu, která vystudovala práva.

Jsi 23letá uprchlice z Afghánistánu.

Jsi mladý předseda politické strany, která je právě u moci.

Jsi syn vietnamských přistěhovalců, kteří provozují večeřku.

Jsi Židovka, jejíž rodinu pronásleduje režim kvůli jejich víře.

Jsi muslim původem ze Sýrie a už 10 let žiješ v ČR.

Jsi pracovník OSN, který pomáhá uprchlíkům na řeckých hranicích.

Jsi 18letá dívka závislá na drogách žijící na ulici.

Jsi vysokoškolsky vzdělaný Rom, který bojuje za práva romské menšiny.

Jsi majitel úspěšné firmy, jejíž akcie prudce stoupají.

Jsi 10letý chlapec, jehož rodina musela utéct před zemětřesením.

Jsi těhotná žena, která utíká před válkou.

Jsi student střední školy v České republice.

Jsi důchodkyně, která neměla děti ani manžela, a žije jen se svou kočkou.

MIGRACE V KONTEXTU CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Každé z témat, kterým se věnují jednotlivé Cíle udržitelného rozvoje, s migrací nějakým způsobem souvisí. Lidé migrují z různých důvodů a příčin, cestují za prací a lepšími životními podmínkami, utíkají před válkou, přírodními katastrofami i pronásledováním. Migrace je široké téma zahrnující nejrůznější pojmy, které se často zaměňují a nesprávně interpretují. V této části najdete základní terminologii a také nejčastější otázky a odpovědi k tématu migrace a uprchlictví. Dále potom rozpracováváme jednotlivé Cíle udržitelného rozvoje v kontextu migrace a uprchlictví.

Pro více informací navštivte web www.amnesty.cz/migrace.

KDO JE UPRCHLÍK A KDO MIGRANT?	
Uprchlík	Uprchlík je člověk, který utíká ze své země, protože má strach z pronásledování nebo se cítí být ohrožen na životě. Pokud je člověk uprchlíkem, měla by mu být automaticky zajištěna základní práva a mělo by především být vyloučeno jeho navrácení do země, kde mu hrozí nebezpečí (tzv. princip nevydání).
Migrant	OSN definuje jako migranty ty osoby, které pobývají mimo zemi svého původu déle než jeden rok. Nezohledňuje přitom důvody, kvůli kterým došlo k odchodu ze země. Z tohoto úhlu pohledu nejsou za migranty považováni turisté, nebo například osoby na pracovních cestách.

NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

Proč se tolik lidí snaží dostat do Evropy a není už Evropa uprchlíky přehlcena?	V současné době čelíme největší uprchlické krizi od druhé světové války. Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) je nyní 70,8 milionů lidí ve stavu, že museli opustit své domovy. Nejvíce uprchlíků (6,7 milionů) pochází ze Sýrie, kde od roku 2014 probíhá brutální občanská válka. Dle UNHCR byl rok 2015 „rekordním“, do Evropy přišlo přes milion žadatelů o mezinárodní ochranu. Pro srovnání - v roce 2014 to bylo 216 054 osob a v roce 2017 dorazilo 171 332 osob. Ačkoli jsou tato čísla velká, pro půlmiliardovou Evropu to zatím určitě není limitní situace. Jde se o mimořádnou situaci a nejvíce uprchlíků a uprchlic tradičně zůstává v zemích v okolí konfliktů, které jsou často nesrovnatelně chudší než evropské státy. Např. největší uprchlický tábor světa Dadáb v Keni hostí na 250 000 uprchlíků.
Jsou lidé přicházející do Evropy teroristé?	Nelze stoprocentně vyloučit, že se do Evropy nějací teroristé dostanou, je ale málo pravděpodobné, že by riskovali nebezpečnou cestu, kterou absolvují uprchlíci a riskovali odhalení během azylového řízení. Uprchlíci jsou často přímými či potenciálními oběťmi různých teroristických skupin a prchají před nimi. Říkají, že chtějí žít v bezpečí a míru, proto se do Evropy vydali.
Jedná se o uprchlíky, nebo jsou to většinou spíše ekonomičtí migranti?	To, zda se jedná o ekonomického migranta či uprchlíka se zjišťuje během azylového řízení. Dle UHNCR patří mezi nejčastější země, odkud lidé do Evropy přicházejí, Sýrie, Nigérie, Pobřeží Slonoviny, Guinea, Maroko a Írák. Tito lidé mají vážnější než ekonomické důvody k útěku ze země. To, zda mají právo na mezinárodní ochranu, je zjišťováno individuálně při azylovém řízení. Bohužel téměř neexistují legální a bezpečné cesty do Evropy, lidé tak musí podstupovat riziko, že na cestě zemrou.

Příčiny migrace a globální souvislosti; Propojení s Cíli udržitelného rozvoje

➔ **Konec chudoby, Konec hladu, Zdraví a kvalita života, Důstojná práce, Udržitelná města, Průmysl, inovace a infrastruktura, Méně nerovností**

Snaha zajistit lepší životy pro sebe a svou rodinu vede mnoho lidí k odchodu ze země za prací. Podle Všeobecné deklarace lidských práv má každý právo cestovat a měnit bydliště v rámci své země i mimo ni. Hledání lepších životních podmínek patří také mezi základní lidská práva. Pokud jsou tyto podmínky nedostatečně zajištěny v zemi původu migranta, rozhodnutí migrovat se stává nerozporovatelným právem. Ekonomická migrace také může snížit globální nerovnosti mezi státy, protože lidé migrují z oblastí s nízkým příjmem a kvalitou života, a následně posílají finanční prostředky domů. V hostujících zemích migranti a migrantky často zastávají práce v sektorech, kde hrozí nedostatek pracovníků, jako jsou technické práce nebo práce v domácnosti a přispívají tím k ekonomice cílových zemí. Po návratu zas mohou zúročit získané zkušenosti i finanční kapitál. Ekonomické důvody migrace nejsou dostatečné pro udělení azylu, tito migranti tedy nemůžou získat mezinárodní ochranu v jiné zemi, přestože je k migraci často nutí obava o život. Naplněním Cílů udržitelného rozvoje se sníží nerovnosti mezi zeměmi. Jejich vizí není ukončení migrace, ale zlepšení kvality života tak, aby se migrace stala volbou, ne nutností.

.....

PŘEHLED

- 766 milionů lidí, z toho 385 milionů dětí, žije denně za méně než 1,90 USD. Sedm z deseti lidí žije v zemích, kde se během posledních 30 let zvýšila ekonomická nerovnost. Většina migrantů nejsou nejchudší lidé z nejchudších zemí - ti na vycestování nemají kapitál, ať už finanční, lidský či sociální (Zdroj: UNDP - Rozvojový program OSN, 2016).
- Podle odhadů UNHCR tvoří migranti zhruba 40 % všech příchozích, kteří míří do Evropy. 60 % z nich jsou uprchlíci (Zdroj: UNHCR, 2016).
- 2/3 všech mezinárodních migrantů (včetně uprchlíků) pracují, téměř 3 ze 4 jsou zaměstnání v sektoru služeb a 11,5 milionu pracuje v domácnostech. Velkou měrou tak přispívají k ekonomice cílových zemí (Zdroj: International Labour Organization, ILO Global Estimates on Migrant Workers, Results and Methodology, 2015).

➔ **Kvalitní vzdělávání, Rovnost žen a mužů**

Ženy a děti patří k nejzranitelnější skupině uprchlíků. Ženy na útěku zažívají násilí ve všech fázích migrace, zejména při samotné cestě, ale i v cílové destinaci. Násilí vůči ženám a diskriminace žen tak mohou nejen migraci spouštět, ale rovněž se s tím ženy mohou setkávat na svých cestách. V cílové zemi se pak ženy často potýkají s dvojitou diskriminací na trhu práce, vzhledem k původu a k genderu. Často pracují v dělnických profesích v hůře ohodnocených pozicích. Společně se svými rodiči se na dlouhou cestu vydávají také děti. Protože neexistují prakticky žádné legální cesty, vydávají se migranti i s dětmi na nebezpečné plavby přes moře, kde jim hrozí vážné nebezpečí a smrt. V uprchlických táborech v rozvojových zemích pak děti často tráví několik let života, kdy nemají k dispozici dostatečné vzdělávací příležitosti. V cílové zemi jsou pak kvůli jazykové bariéře často přerazované do horších tříd. Přitom právo na vzdělání pro děti migrantů je ustanoveno v mnoha oficiálních dokumentech, například Convention on the Rights of the Child (1989).

.....

PŘEHLED

- Podle statistik je mezi uprchlíky, kteří do Evropy přicházejí, v současné chvíli 12,6 % žen a 18,4 % dětí a 69 % tvoří muži (Zdroj: UNHCR, 2017).
- Během útěku zažívají ženy velmi často násilí a znásilňování.
- Děti jsou vytržené ze vzdělávacího procesu a často i několik let musí žít v uprchlických táborech v provizorních podmínkách.

SEXUÁLNÍ OBTĚŽOVÁNÍ ŽEN NA ÚTĚKU

Sexuální násilí a zneužívání bohužel tvoří nedílnou část cesty za bezpečím množství žen. Amnesty International mluvila s mnoha ženami, které byly při útěku převaděči a zločineckými skupinami znásilněny či jinak sexuálně zneužívány. Ženy, které nebyly schopny zaplatit výkupné, byly v některých případech výměnou za propuštění či možnost pokračovat v cestě nuceny k sexu. K sexuálnímu násilí a zneužívání dochází také v uprchlických táborech. Například v Libanonu čelí syrské uprchlice sexuálnímu harašení i ze strany policie či vládních úředníků. V jednom případě Othman, somálský uprchlík, popsal situaci takto: „Převaděč byl na mě milý, ale ubližoval ženám. Víím, že zneužil tři eritrejské ženy. Znásilnil je a ony plakaly. Stalo se to nejméně dvakrát.”

➔ **Mír, spravedlnost a silné instituce, Partnerství ke splnění cílů**

V současnosti čelíme největší uprchlické krizi od druhé světové války. Miliony lidí prchají před válečnými konflikty, nespravedlností, mučením a násilím ve svých domovech. V roce 2015 se milion lidí, většinou uprchlíků, vydalo na nebezpečnou cestu s cílem najít ochranu v Evropě. Téměř 4 000 lidí tuto cestu zaplatily životem. Největší dopad uprchlické krize ale není v Evropě. Libanon přijal jen ze Sýrie přes milion uprchlíků, tedy čtvrtinu jeho populace. Země jako Pákistán, Etiopie a Čad přijímají tolik uprchlíků, že oproti tomu jsou počty těch, které přijímá většina evropských zemí, zanedbatelné. 85 % světových uprchlíků je v rozvojových zemích. S touto situací se snaží EU vypořádat pomocí kvót, díky nimž mělo být do konce září 2017 přerozděleno (relokováno) 160 000 žadatelů o mezinárodní ochranu z Itálie a Řecka. Relokace však probíhá zoufale pomalu a přerozdělen tak byl jen malý počet žadatelů o azyl. Uprchlíci jsou specifickou skupinou migrantů - jejich práva jsou upravena speciálními mezinárodními dohodami, především Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Každý, kdo je v zemi původu pronásledován, může požádat o mezinárodní ochranu. Během řízení o udělení mezinárodní ochrany se zkoumá, zda byl žadatel v zemi původu pronásledován z důvodu uplatňování politických práv a svobod, rasy, pohlaví, náboženství či příslušnosti k určité sociální skupině.

.....

PŘEHLED

- V roce 2018 dosáhl světový počet uprchlíků 70,8 milionů.
- Polovina uprchlíků byla v roce 2018 mladších 18 let.
- Od začátku války v Sýrii muselo opustit své domovy 12 milionů lidí, z nich 5 milionů uprchlo mimo Sýrii.
- 85 % světových uprchlíků hostí rozvojové země.
- Na cestě do Evropy jen v roce 2016 zemřelo 5 096 lidí, včetně žen a dětí. V roce 2017 takto zemřelo 3 139 lidí (Zdroj všech dat: UNHCR, 2017, 2018).

UPRCHLÍCI A POSTOJ ČESKÉ REPUBLIKY

Amnesty International kritizuje Českou republiku za nepodílení se na řešení tzv. uprchlické krize a také za xenofóbní rétoriku vysokých vládních představitelů, včetně prezidenta. V roce 2017 Česká republika přijala pouze 12 žadatelů o azyl z 2 691, kteří jí byli přiděleni v rámci

Programu EU pro nouzové reloky v roce 2015. Jeho cílem bylo do konce roku přemístit uprchlíky z Řecka a Itálie. Evropská komise zahájila proti České republice, Polsku a Maďarsku soudní řízení za nesplnění povinnosti týkající se odmítnutí účasti ve výše uvedeném programu. V červenci 2017 česká vláda prohlásila, že nepřijme žádné další žadatele o azyl. V prosinci 2017 se Evropská komise rozhodla vystupňovat tlak vůči všem třem zemím a postoupila jejich případy k Soudnímu dvoru Evropské unie.

V roce 2018 žádalo o azyl v ČR celkem 1 742 lidí. Azyl dostalo 47 osob, doplňkovou ochranu 117 lidí. V roce 2017 bylo v ČR podáno 1 450 žádostí o mezinárodní ochranu. 29 osob získalo azyl, doplňkovou ochranu získalo 118 lidí. Šestnácti žadatelům o azyl z Afghánistánu bylo odmítnuto prodloužení jejich dočasné ochrany. Vláda argumentovala označením některých oblastí v Afghánistánu jako „bezpečných“, navzdory důkazům o opaku a násilí, které v průběhu roku v Afghánistánu nadále eskalovalo.

Více informací ve Výroční zprávě Amnesty International o stavu lidských práv ve světě (včetně ČR) v roce 2017:

www.amnesty.cz/news/4168/vyrocní-zprava-statem-podporovana-ne-navist-podnitila-novou-vlnu-spolecenskeho-aktivismu

➔ **Změny klimatu - Pitná voda, Dostupné a čisté energie, Odpovědná výroba a spotřeba, Klimatická opatření, Život ve vodě, Život na souši**

Klimatické změny je třeba chápat jako jednu z příčin migrace, ať už jde o klimatické změny extrémní a rychlé, či o změny pomalé. Cíle indikují a volají po urychlení environmentální udržitelnosti a zapojení tématu klimatické změny jakožto mainstreamového tématu do všech oblastí života.

PŘEHLED

- Migrace kvůli klimatickým pohromám se za posledních 20-30 let zdvojnásobila (Zdroj: Open Democracy Platform on Disaster Displacement, 2017).
- Kvůli přírodním katastrofám migruje třikrát až desetkrát více lidí, než kvůli válečným konfliktům (Zdroj: Norwegian Refugee Council, 2016).
- Obecně se předvídá, že kolem roku 2050 bude „klimatických migrantů“ více než 200 milionů.

START THE CHANGE!

AKTIVITA DO VÝUKY: AZYLOVÝ PROCES

ČAS: 45 minut (25 minut aktivita + 20 minut reflexe)

POMŮCKY: Materiály jsou ke stažení na www.lidskaprava.cz/ucitel

POPIS: Rolová hra, která napomáhá studentům a studentkám porozumět azylovému procesu v České republice z pohledu různých účastníků.

POSTUP:

- Sdělte studentům a studentkám, že budou mít příležitost se na chvíli vžít do role jednoho z účastníků azylového procesu: žadatel o azyl, imigrační úředník, mezinárodní pozorovatel.
- Studenti se pohodlně posadí a vy je uvedete do situace, ve které se teď nachází: *Sedíte spolu s dalšími skupinkami lidí na chodbě v budově Ministerstva vnitra a čekáte, až se otevřou dveře, za nimiž se rozhodne o vašem osudu. Není zde dost místa, aby si všichni sedli, a tak lidé různě postávají kolem. Ve vzduchu je cítit znatelná nervozita a únava. Je polední pauza a úředníci za dveřmi v kanceláři dopíjejí svou kávu a připravují se na náročné odpoledne. Nezapomenou si u kávy postěžovat na nezávislé pozorovatele, kteří mají každou chvíli přijít, a sledovat je při práci.*
- Nechte studenty vytvořit trojice a sdělte jim, že za chvíli si vylosují kartu se svou rolí, kterou budou zastávat, a dozví se i svůj úkol.
- V každé skupince nechte studenty vylosovat si jednu z karet (žadatelé o azyl si vylosují i kartu se svým příběhem).
- Dejte jim prostor, aby si karty pečlivě pročetli.
- Upravte lavice tak, aby každá skupinka seděla na židlích kolem stolu. Na jedné straně úředník, naproti němu žadatel/ka a z boku mezinárodní pozorovatel.
- Studenti mají 15 minut na to, aby úředníci došli k verdiktu udělení nebo neudělení azylu, případně udělení doplňkové ochrany.
- Po uplynutí doby nechte skupinky studentů u sebe a sedněte si všichni do kruhu
- Nyní nechte nezávislé pozorovatele krátce prezentovat, jak u nich dopadlo azylové řízení, jak probíhalo a jaký příběh měl žadatel o azyl.
- Proveďte se studenty reflexi.

REFLEXE AKTIVITY

Pokládejte studentům a studentkám následující otázky:

- ➔ Jak jste se cítili v roli úředníka, žadatele o azyl, nezávislého pozorovatele?
- ➔ Chtěli byste si s někým tuto roli vyměnit?
- ➔ Který z příběhů na vás zapůsobil nejsilněji a proč?
- ➔ Měla přítomnost pozorovatelů vliv na průběh azylového procesu?
- ➔ Jak si představujete, že probíhá azylový proces ve skutečnosti?
- ➔ Bylo obtížné rozhodnout o ne/udělení azylu?
- ➔ Co při rozhodování hrálo největší roli?
- ➔ V jakých případech jste se rozhodovali podle sebe nebo podle právní úpravy?
- ➔ Kdo má podle vás na azyl právo?
- ➔ Kdo je to uprchlík? Jaký je rozdíl mezi uprchlíky a migranty?
- ➔ Diskutujte se studenty o složité situaci uprchlíků, důvodech, které je vedou k opuštění země a o těžkostech při integraci v nové zemi. Zeptejte se, jaké tři věci by si sbalili na cestu, kdyby museli uprchnout.
- ➔ Diskutujte také o uprchlících v ČR: Kolik jich ČR přijímá, odkud jsou, z jakých důvodů žádají o azyl? Jak je to v ostatních zemích?
- ➔ Podle atmosféry ve třídě můžete reflexi zakončit otázkou, zda studenty napadá způsob, jak by oni sami mohli žadatelům o azyl pomoci a nabídněte jim možnosti (promítání filmů, podepisování petic, zapojení se do akcí Amnesty International...).

ZDROJE INFORMACÍ:

Terminologie, mýty a fakta o migraci: www.amnesty.cz/migrace

Web AI pro učitele: www.lidskaprava.cz/ucitel

Průručka o menšinách (včetně uprchlíků a migrantů):

www.lidskaprava.cz/ucitel/novinky/metodicka-prirucka-jak-pracovat-s-pribeh-y-mensin-ve-vyuce

Velký e-learningový kurz o uprchlících:

www.amnesty.cz/migrace/e-learning-migrace

Aktivity NaZemi k tématu migrace a uprchlictví: www.lidevpohybu.eu

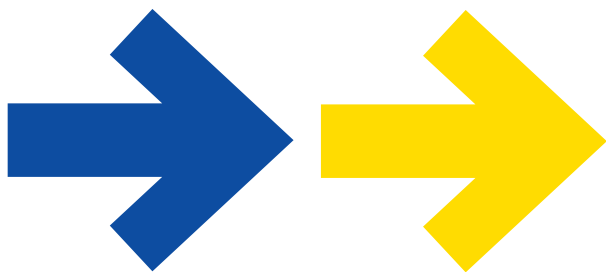
Člověk v tísni o migraci: www.clovekvtsni.cz/cs/migrace

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM): www.iom.cz

UNHCR: www.unhcr.org/cz

Sdružení pro integraci a migraci: www.migrace.cz

ČÁST 2

V této části představujeme čtyři metodické přístupy - storytelling, učení službou, vrstevnické vzdělávání a využití informačních a digitálních technologií.

STORYTELLING

Storytelling je jednoduše řečeno vyprávění příběhů – jedna z nejpřirozenějších lidských činností, se kterou se setkáváme od dětství. Lidé si vždy vyprávěli nejrůznější příběhy. Existují rozmanité způsoby, jak příběhy vyprávět: skrze divadelní hry, romány, povídky, pověsti, filmy, fotografie... Příběhy nás učí, baví, dokonce mají sílu vytvářet mezi lidmi emoční pouta. Vyprávění je základ, ale storytelling jako vzdělávací metoda pracuje s příběhy více vědomě a promyšleně. V roli vypravěče může být učitel či učitelka, žáci i externí vypravěč nebo vypravěči. Storytelling je atraktivní metodou, skrze kterou je možné přiblížit i žákům a studentům vzdálené příběhy uprchlíků a migrantů.

VÝHODY A LIMITY STORYTELLINGU

- + Příběhy člověku ulpí v paměti více než strohá data.
 - + Napomáhá chápání souvislostí a kontextu.
 - + Podporuje kritické myšlení, ukazuje různé roviny tématu.
 - + Zvyšuje umění naslouchat, empatii a představivost a zlepšuje mezilidskou komunikaci. V případě psaného storytellingu podporuje tvůrčí psaní a slovní zásobu.
 - + Dá se používat i při studiu cizích jazyků.
 - + Podněcuje zájem o literaturu a další zdroje příběhů.
 - + Je to zábava a často nezapomenutelný zážitek pro vypravěče i publikum.
-
- Časová náročnost, storytelling chce dostatek času a klid.
 - Reprodukované příběhy (například videa) nemusí mít takový dopad jako příběh vyprávěný přímo člověkem, který ho prožil.

TIPY PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

- Pokud plánujete vyzkoušet storytelling, kdy studenti a studentky budou v roli vypravěčů, doporučujeme rozmluvit třídu na začátku nějakou jednoduchou aktivitou (např. účastníci stojí v kruhu a každý vypráví část nějakého příběhu).
- Storytelling může být mluvený i psaný - nechte studenty a studentky psát si třeba deník.
- Storytelling můžete jednoduše propojit s tématem migrace - využít příběhy uprchlíků a migrantů nebo nechat studenty vyprávět své vlastní příběhy, kdy se cítili jako cizinci v jiném státě, městě nebo jen novém prostředí a co pozitivního a negativního takto zažívali (například během dovolené, jazykového kurzu apod.).
- Storytelling má využití napříč různými předměty - v dějepise se nabízí propojení s příběhy emigrantů z Československa, v cizích jazycích můžete použít zahraniční weby s příběhy uprchlíků.
- Připojte se ke Světovému dni storytellingu, který je 20. března.
- Zahraniční inspirace: www.storytellingschools.com

Tipy na zdroje online storytellingu:

- Příběhy uprchlíků: www.amnesty.cz/migrace/migrace-pribehy
- Paměť národa: www.pametnaroda.cz
- Příběhy migrantů v angličtině: www.iamamigrant.org
- Příběhy LGBT+: www.amnesty.cz/nebojsetakymluvit
- Slovenská živá knihovna online: www.onlinezivakniznica.sk
- Humans of Prague: www.humansofprague.ihned.cz
- Hate Free příběhy: www.hatefree.cz/blo/pribehy
- Živá knihovna v komiksech: www.amnesty.cz/vzdelavani/komiksy
- Příběhy uprchlíků žijících v Německu: www.pribehyuprchliku.cz

UŽITEČNÉ ODKAZY A ZDROJE:

Web o storytellingu: www.story-telling.cz

Praktické využití storytellingu ve výuce, včetně jednoduchých aktivit:

clanky.rvp.cz/clanek/s/G/18067/O-PRAKTICKEM-VYUZITI-STORYTELLINGU-VE-VYUCE.html

Storytelling – novodobé vyprávění:

www.impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/novodobe-vypraveni

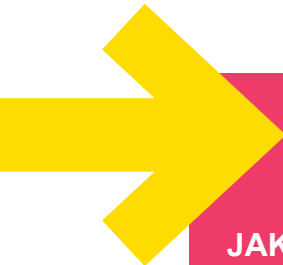
Web Martina Haka o storytellingu: www.vypravec.com

Storytelling, klíčová kompetence pedagoga: 1url.cz/EtHUc

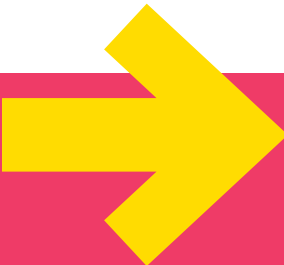
PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE: ŽIVÁ KNIHOVNA

Živá knihovna je metoda, kterou Amnesty International ČR používá při vzdělávacích programech jako prevenci diskriminace, rasismu, xenofobie a extremismu. Studenti si mohou místo klasických knížek vypůjčit zajímavé osobnosti, neboli živé knížky. Projekt je unikátní hlavně tím, že nejde o přednáškovou činnost, ale o otevřený dialog, kde vzniká prostor pro přímou konfrontaci vlastních postojů. Vzájemné setkání pomáhá odbourávat komunikační bariéry mezi zástupci většinové a menšinové společnosti a podporuje jejich vzájemný vztah. Studenti se při živých knihovnách setkávají hned s několika zástupci menšin, což jsou například Romové, uprchlíci a migranti, náboženské menšiny, lidé s hendikepem, LGBT+, lidé bez domova aj. Studenti tak mají jedinečnou příležitost zeptat se na vše, co je zajímavé a dozvědět se o životě menšin přímo od lidí, kteří jsou příslušníci nějaké menšiny. Rozhovory probíhají v malých skupinkách a jsou velmi otevřené a upřímné. Živá knihovna má obrovský dopad, studenti často zmiňují, že jim změnila pohled na menšiny nebo podnítila k aktivismu. Jedna z absolventek knihovny Agáta Matějková nám řekla: *“Na přibězích z živé knihovny jsem si uvědomila, jak to mohou mít lidi těžký. Změnilo se mi vnímání cizinců, chápu, že to mají těžší a vnímám je teď kladněji. Ten pocit a zájem o jiné lidi, který mi to dalo, je pro mě hodně důležitý.”*

START THE CHANGE!

JAK USPOŘÁDAT ŽIVOU KNIHOVNU: ORGANIZAČNÍ OTÁZKY

JAK DOMLUVIT TERMÍN?

Termín vždy dohodněte s Amnesty International alespoň 14 dní před živou knihovnou. Pokud je to možné, navrhnete více termínů na výběr.

KOLIK ČASU ŽIVÁ KNIHOVNA ZABERE?

Nabízíme několik variant. Minimální časová dotace je 120 minut. Je možné realizovat také projektový den na 5 vyučovacích hodin, který zahrnuje kromě živé knihovny také workshop o lidských právech.

KOLIK STUDENTŮ A STUDENTEK SE MŮŽE ZÚČASTNIT?

Živá knihovna je určená pro běžnou třídu, tedy cca 30 studentů. V případě výrazně menšího či většího počtu studentů se prosím nejdříve poradte s kontaktní osobou Amnesty International

CO JE NA KNIHOVNU POTŘEBA ZAJISTIT?

Potřebujeme dvě místnosti blízko u sebe, kde je možné rozestavět lavice. Jedna místnost by měla být normální třída, druhá může být i menší (například knihovna nebo školní klub). Pro hosty, naše živé knížky, budeme rádi za drobné občerství a možnost uvařit kávu/čaj, případně zajištění obědů ve školní jídelně, pokud je to možné.

KOLIK ŽIVÝCH KNÍŽEK SE ZÚČASTNÍ A KOLIK BUDE ČTENÍ?

Živé knihovny se účastní 4-6 živých knížek z různých menšin. Studenti se rozdělí do menších skupin a každá skupina bude mít možnost třech rozhovorů/čtení. Během reflexe si následně studenti nasdílí příběhy všech živých knížek.

MŮŽU OVLIVNIT SLOŽENÍ ŽIVÉ KNIHOVNY?

V ČR spolupracujeme s více než stovkou dobrovolníků z různých menšin, vždy se snažíme o co nejpestřejší volbu témat. Pokud máte nějaké preference (např. víte, že ve třídě je nějaké citlivé téma), můžeme zkusit domluvit knížky "na míru". Studenti by však nikdy neměli znát příběhy dopředu, složení se může změnit i na poslední chvíli.

UČENÍ SLUŽBOU

Service-learning neboli učení službou je přístup, který kombinuje vzdělávání s komunitní službou – a to tak, že poskytuje pragmatické a progresivní vzdělávací zkušenosti, zatímco rovněž naplňuje potřeby společnosti. Musí zde být vždy rovnováha mezi novými znalostmi a pomocí. Učení službou může mít například podobu dobrovolnictví, službu komunitě, stáže nebo práce v terénu.

Je to metoda, která je velmi populární v USA a Latinské Americe, ale začíná se čím dál častěji objevovat i v Evropě. Vztahuje se k již rozšířenému pedagogickému směru, který původně odkazuje na dva své zakladatele, J. Deweyho v USA a Paula Freira v Jižní Americe. Pojmy, jako je demokratické vzdělávání, aktivní vzdělávání, vzdělávání jako nástroj změny a naděje, sociální odpovědnost, rozhodně nejsou zastaralé, ale naopak se znovu objevují s moderním nádechem. Učení službou posiluje ve studentech a studentkách aktivismus, z pedagogického hlediska jde tedy o plán, který si klade za úkol začlenit a zaktivizovat studenty tím, že se pokusí rozvinout tři složky - složku mysli (vědění), rukou (kompetence) a srdce (solidarity). „Službu“ nemůžeme chápat jen jednostranně, jde o oboustrannou pomoc, kdy každý, kdo dává, zároveň dostává - ať už jde o seberealizaci nebo to, že se něčemu novému naučí. Metoda service learningu sbližuje dvě často stále oddělené oblasti: akademický svět a běžný život.

VÝHODY A LIMITY METODY UČENÍ SLUŽBOU

- + Pomáhá lépe pochopit téma.
 - + Studenti získají zkušenosti, prozkoumají své možnosti.
 - + Přispívá k rozvíjení kritického myšlení a soft skills.
 - + Pomáhá pochopit problémy lidí, různorodost světa.
 - + Nekonformní metoda, která nenudí.
-
- Časová náročnost, vyžaduje i mimoškolní aktivitu.
 - Aktivní studenti často táhnou celou skupinu a udělají většinu práce. Neaktivní studenty může učení službou odradit.
 - Může být kontraproduktivní, pokud je špatně pochopena.

TIPY PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

- Příprava vyučujících by měla zahrnovat: začlenění metody do kurikula, stanovení učebních cílů, přípravu zapojených subjektů (škola, další učitelé, neziskové organizace), vytvoření organizačních podmínek pro realizaci, vytvoření sylabu, propojení s učebním plánem a dalšími školními předměty.
- Je třeba studenty a studentky motivovat a podpořit je, aby byli opravdu aktivní a měli v projektu vedoucí roli.
- Samotná služba může mít různé podoby - intenzivní práce během celého projektu i jednorázová aktivita. Nechte studenty a studentky zvolit si téma, které je zajímá, a podpořte jejich vlastní nápady.
- Je důležité propojit jednotlivé prvky metody učení službou (viz box Start the Change). Vzdělávací rozměr učení službou je postavený na propojení teoretické přípravy, osobní zkušenosti a reflexe.
- Nepodceňujte reflexi - ta směřuje k podpoře procesu učení a uvědomění si kompetencí, které studenti a studentky získali.
- Závěrečné ocenění a motivace jsou velmi důležité - ukažte studentům a studentkám, že si vážíte jejich práce!

Tipy na aktivity v návaznosti na živou knihovnu a Cíle udržitelného rozvoje:

- Migrace a uprchlictví - mapa města s tipy pro cizince, doučování češtiny, asistence na úřadech
- Bezdomovectví - rozdávání jídla, sbírka oblečení, sdílené skříně
- Hendikepovaní - asistence
- Romové - volnočasové aktivity pro děti, doučování
- Rozvojová pomoc - materiální sbírka, adopce na dálku
- Spravedlnost - petiční akce, Maraton psaní dopisů
- Klimatické změny - úklid veřejného prostranství, třídění odpadu

UŽITEČNÉ ODKAZY A ZDROJE:

Popis metody: wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/U/Učení_službou
Service learning - Inovativná stratégia vo vysokoškolskom vzdelávaní:
1url.cz/wt8TN

Co je třeba ke správnému Service learningu (v AJ):

serc.carleton.edu/introgeo/service/principles.html

AJ):

www.servicelearning.umn.edu/info/benefits.html

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE - UNIVERZITA MATEJA BELA

Service learning na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici sa realizuje trinásty rok v rôznych modeloch (odborná prax, praktické aktivity v rámci rôznych predmetov až po samostatný vyučovací predmet service learning). Prostredníctvom service learningovej aktivity sa rozvíjajú tzv. základné kompetencie, ale tiež dochádza k učeniu sa študentov a študentiek, pričom učenie sa súvisí aj s kurikulumom ich študijného programu alebo kurikulumom konkrétneho predmetu. Počas realizácie samostatného predmetu service learning sme spolu so študentstvom pripravili a realizovali cca 30 projektov. Ako príklady možno uviesť:

→ Osobné aj odpozorované skúsenosti s plytvaním potravinám študentstvom na UMB najmä na univerzitných internátoch. Projekt Špajza, potravinové banky reaguje na potrebu osvojenia si správnych návykov pri zaobchádzaní s potravinami.

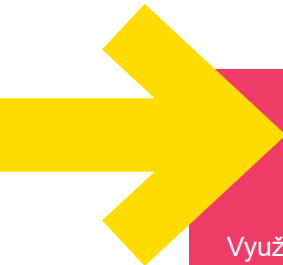
→ Zistenie, že dlhodobý pobyt v nemocnici pôsobí na pacientov a pacientky negatívne, často vedie k úbytku energie, poklesu záujmu o okolie, precitlivenosti, k prejavom nudy, osamelosti, frustrácie, niekedy hnevu, depresie alebo apatie. Táto východisková situácia indikuje potrebu pri dlhodobo hospitalizovaných pacientoch a pacientkach zmysluplne tráviť vzniknutý voľný čas, na ktorú reaguje projekt Čítanie ako terapia.

→ Na potrebu zmysluplného trávenia voľného času širšej verejnosti reaguje aj projekt Univerzitná noc literatúry, ktorý propaguje knižné umenie a čítanie prostredníctvom série čítaní na netradičných miestach verejného, v tomto prípade univerzitného priestoru.

Zuzana Heinzová, Martina Kubealaková a Livia Nemcová

www.servicelearning.umb.sk

START THE CHANGE!

Využití metody učení službou lze využít v kombinaci s živou knihovnou, kdy po knihovně následuje analýza potřeb daných menšin, případně zcela samostatně. Učení službou má čtyři části:

1) IDENTIFIKACE PROBLÉMU, TEORETICKÁ PŘÍPRAVA, ANALÝZA POTŘEB, NÁVRH PROJEKTU

Nechte studenty a studentky zpracovat téma, které je zajímavé. Společně s poradcem (živou knížkou) a na základě teoretické přípravy by měli odpovědět na tyto otázky:

Proč si myslíte, že je důležité zpracovat právě tohle téma? V jakém geografickém, sociálním a kulturním kontextu se projekt uskuteční? Komu je služba určena? (Popis může také zahrnovat "nehmotné" souvislosti, jakými jsou například předsudky, klima ve společnosti a analýzu potřeb dané komunity.) Jaké budou jednotlivé kroky/fáze projektu? Jaké jsou úkoly týmu? Jaký je náš cíl? Jak koresponduje s Cíli udržitelného rozvoje? Co se chceme naučit?

2) PRÁCE V TERÉNU

Při terénní práci mohou studenti využít pomoci poradců (živých knížek), případně jiných lokálních neziskových organizací.

3) UČENÍ SE SKRZE REFLEXI

Studenti mohou sdílet své zkušenosti skrze různé formy reflexe - individuální, skupinovou, zpracováním výstupů projektu nějakou kreativní formou, představení ostatním spolužákům apod. Měli by vám odpovědět na tyto otázky:

Jak probíhaly jednotlivé fáze projektu? Jaké metody využívali? Jak projekt dopadl? Byly cíle projektu naplněny? Jak to můžeme ověřit? Jsou cílové skupiny spokojené? Naučili jsme se, co jsme potřebovali? Jak to můžeme ověřit?

4) OCENĚNÍ A MOTIVACE

Je důležité, aby studenti a studentky refletovali vlastní osu, po které postupovali a uměli svůj vlastní výkon správně zhodnotit. Ještě důležitější je pak ocenění vyučujícím a motivace do další činnosti.

VRSTEVNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Principem peer programů, neboli vrstevnického vzdělávání, je aktivní zapojení vrstevníků, kteří pozitivně působí na formování vědomostí, postojů a chování svých spolužáků a kamarádů skrze vzdělávací aktivity, sdílení informací a zkušeností. Vrstevníci jsou jedinci, kteří mohou patřit do stejné věkové skupiny nebo vychází z podobného rodinného či sociokulturního zázemí, mají podobný sociální status nebo zájmy. Vrstevníci hrají důležitou roli v psychosociálním rozvoji většiny dospívajících. Výzkumy ukazují, že dospívající spíše mění své postoje a chování, pokud získají informace od vrstevníků, kteří se potýkají s podobnými obavami a tlaky. Vrstevnická skupina má významný vliv na chování jedince a vrstevnické vzdělávání využívá tento vliv k pozitivním změnám. Potvrzuje se, že žáci od svých vrstevníků vnímají různá řešení problémů snáz a rychleji, protože využívají stejný jazyk a terminologii, sdílí stejnou populární kulturu, znají stejné celebrity, řeší podobná rodinná témata apod. Vrstevnické vzdělávání je založeno na přijetí pedagogické role žákem nebo skupinou žáků, kteří provází své spolužáky a spolužačky procesem osvojování učiva či prevencí patologických jevů.

VÝHODY A LIMITY VRSTEVNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- + Vrstevníci jsou důvěryhodný zdroj pro změnu názorů a postojů.
 - + Citlivá témata jsou mezi vrstevníky snáze přenositelná.
 - + Zapojení studentů do rozvoje jakéhokoli vrstevnického programu přispívá k jeho udržitelnosti a efektivitě.
 - + Vrstevnické vzdělávání zmocňuje mladé a dává jim příležitost účastnit se aktivit, které se jich týkají a ovlivňovat dění kolem sebe.
 - + Žáci se mohou skrze vrstevnické vzdělávání naučit novým dovednostem a získat praktické zkušenosti.
-
- Výsledky mohou být méně profesionální než jaké by odvedli dospělí.
 - Je třeba vynaložit více úsilí a zdrojů k zapojení a motivaci studentů v dlouhodobých projektech nebo aktivitách.

TIPY PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

- Dejte studentům a studentkám důvěru a volnost, přistupujte k nim jako ke "kolegům". Nechte je vybrat si téma které je opravdu zajímavé.
- Zkuste jim předat část svých kompetencí - například domluva akce s vedením školy. Zároveň si však od začátku ujasněte své role a zodpovědnost. Nastavte společně plán spolupráce a komunikace.
- Zjistěte jejich potřeby a obavy, domluvte jim speciální školení. AI může poskytnout například školení lektorských dovedností.
- Budte tu pro ně - podpořte jejich aktivity, pomozte s organizací, vyřešením problémů apod.
- Motivujte studenty a studentky a oceňte jejich práci "navíc".
- Vrstevnické vzdělávání můžete využít během výuky (prezentace, diskuse aj.), napříč ročníky (starší studenti vytváří aktivity pro mladší) i v rámci mimoškolních aktivit (založení školního klubu, uspořádání výstavy, koncertu, projektového dne apod.)
- Začněte jednodušší aktivitou (například promítání filmu).
- Nezapomínejte na společný cíl, i když se třeba aktivity nedaří nebo dochází ke konfliktům.
- Proveďte se studenty a studentkami nějakou formu evaluace, v průběhu i po skončení aktivit.
- Inspirace Netopeeři: www.planovanirodiny.cz/labestra/91-peer-program-sprsv-netopeeri

Tipy na studentské aktivity:

Chci to změnit, aktivity AI pro studenty:

www.amnesty.cz/chci-to-zmenit

Maraton psaní dopisů: www.amnesty.cz/maraton

Promítej i ty!: www.promitejity.cz

Olympiáda lidských práv: www.olpcr.cz

UŽITEČNÉ ODKAZY A ZDROJE:

Využití peer programů na základních školách v oblasti prevence kyberšikany (Metodická příručka pro pedagogy):

www.centruminkluzie.cz/pdf/Metodika_Zij-online-bezpecne.pdf

Příručka aktivisty Peer programu: www.epame.cz/epame25/images/stories/svetVedy/Prirucka_aktivisty_peer_programu.pdf

TEDx (v AJ): www.youtube.com/watch?v=MGEN8-O18_0

Tréninkový manuál (v AJ): www.y-peer.org/resources/training-manuals

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE: KARVINSKÁ SKUPINA AI

Amnesty International Karviná je dobrovolnickou skupinou mladých aktivních lidí, studentů tří středních škol a univerzity. Zapojujeme se do celostátních kampaní Amnesty, jako je Maraton psaní dopisů a věnujeme se také neformálnímu vzdělávání středoškolských studentů. Maraton psaní dopisů pojmáme jako událost pro celou školu. V průběhu dne obcházíme třídy a přibližujeme studentům případy. Většinou ve vestibulu školy máme svou základnu, na které máme malou „výstavu“ případů. Snažíme se, aby tento den studenti školy zažili atmosféru boje za lidská práva. Jde nám o to, aby pocítili, že jejich podpis má cenu, ale hlavně, aby porozuměli problematice porušování lidských práv ve světě. Za workshopy vyrážíme i mimo Karvinou, často jsme zváni i studenty samotnými. Máme jednu velkou výhodu – jsme stejně staří jako oni a mluvíme jejich jazykem. Během našich workshopů si můžou na vlastní kůži prožít určitou životní situaci, jako je přechod hranic v roli migraanta, obdržení rozdílné mzdy za stejnou práci apod. Zapojujeme emoce účastníků, chceme, aby si na problematiku vytvořili názor. V závěru se studenti dozví širší kontext, aby si zážitek dokázali spojit s reálným životem. Za několik let tradice Amnesty International v Karvině se nám podařilo vytvořit komunitu lidí, kteří neváhají obětovat svůj volný čas a pustit se do realizace výstavy, organizování diskuse nebo promítání. To, že jsme středoškolská skupina s sebou nese jedno zásadní příkoří – minimálně každé 4 roky začínáme od nuly. Nicméně zatím se nám vždy podařilo ze zmíněné „nuly“ vykresat víceméně stabilní skupinu 10-15 dobrovolníků.

Jakub Hodulík, koordinátor skupiny

START THE CHANGE!

Tuto metodu doporučujeme použít až v návaznosti na předchozí aktivity a jen s aktivními studenty a studentkami, kteří se dobrovolně chtějí zapojit a uspořádat akci pro své spolužáky či vrstevníky mimo školní prostředí.

1) VÝBĚR TÉMATU - Studenti by si měli sami vybrat téma, kterému se chtějí věnovat. Případně můžou vymýšlet už konkrétní akci.

2) BRAINSTORMING - Připravte si velký flipchartový papír, na který budete zaznamenávat nápady studentů. Brainstorming má následující pravidla:

- ➔ Studenti mohou říct úplně cokoli, neexistuje špatný nápad.
- ➔ Čím více nápadů, tím lépe.
- ➔ Zapisující zaznamenává vše, nápady nehodnotí a nekomentuje.
- ➔ Účast je dobrovolná, každý nemusí mít nápad.

3) VÝBĚR AKTIVIT - Následně je důležité vybrat si tu nejzajímavější aktivitu nebo aktivity. Může se použít hlasování, kdy každý bude mít dva hlasy. Pokud to dává smysl, aktivity se mohou i propojit. Výsledný výběr nějak výrazně označte - například zakroužkujte.

4) ROZDĚLENÍ ÚKOLŮ - Udělejte seznam úkolů, které je třeba udělat před akcí, v průběhu akce a po akci. Zvolte také koordinátora akce.

- ➔ Před akcí - Domluva s vedením školy, příprava letáků a plakátů, událost na FB a další propagace, pozvání lidí, příprava materiálů...
- ➔ Během akce - Příprava prostorů, techniky, moderování, natáčení videa, focení, vítání hostů, úklid...
- ➔ Po akci - Napsání článku o akci, vložení fotek na FB...

4) REALIZACE AKCE

5) ZPĚTNÁ VAZBA A MOTIVACE K DALŠÍM AKCÍM - Ať už je akce povedená, či nikoliv, je důležité se studenty probrat, co se povedlo, co se nepovedlo a co by příště udělali jinak. Nechte studenty říct nejprve jejich dojmy, poté můžete přidat také svou zpětnou vazbu (pozitivní dojmy vždy jako první). Nezapomeňte ocenit jejich aktivitu a snahu!

DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Moderní výuka bývá velmi často propojena s využitím informačních a komunikačních technologií. Dokáže kombinovat jak instruktivní, tak konstruktivní (tvůrčí, činorodé) přístupy k vyučování. Hodiny se díky DIT mění v hru, která je obohacena o praktická cvičení, kdy studenti a studentky mají možnost například vyhledávat fakta samostatně, místo „bezduchého“ přepírání informací ze strany učitele v průběhu klasického výkladu učiva. Je však třeba pamatovat na to, že digitální a informační technologie nejsou cílem výuky, ale pouze prostředkem. Nicméně Česká školní inspekce na základě neuspokojivého zjištění ohledně využívání digitálních technologií na školách stanovila minimální standard školy, který by měl být v budoucnu naplněn. Je tedy potřeba s využitím technologií ve výuce do budoucna počítat.

VÝHODY A LIMITY VYUŽITÍ DIG. A INF. TECHNOLOGIÍ

- + Pokud mají vyučující chuť učit se pracovat s moderními technologiemi, je možné neustále objevovat nové aplikace, programy a technologie, které mohou zpestřit a zefektivnit výuku.
 - + Pro studenty velmi atraktivní a blízká metoda.
 - + Pomáhají k rozvoji kritického myšlení a objevování souvislostí.
-
- Pedagog by měl mít zkušenosti s využíváním nových technologií, což klade nároky na jeho čas a důkladnou přípravu.
 - Může stavět bariéry mezi studenty - ve schopnostech využívat digitální technologie i co se týče sociálních rozdílů, kdy ne všichni studenti vlastní chytré telefony a další techniku.
 - Možné problémy s technickým zázemím školy - nedostatek techniky, žádné nebo slabé připojení k internetu, pravidla využívání internetu ve škole apod.

TIPY PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

- Nebojte se nových technologií a zkoušejte nové věci.
- Můžete zapojit studenty, kteří se často v digitálním světě pohybují, aby vybrali zajímavé aplikace nebo programy k výuce.
- Skrze internet můžete studentům umožnit propojení s vrstevníky z různých zemí světa. V případě zájmu o propojení se školami jinde ve světě, kontaktujte Amnesty International.
- Můžete využívat online databáze příběhů a k propojení s metodou storytellingu.
- Zapojte studenty do vytváření vlastních video obsahů.
- Využijte již existující nástroje - školní web, Facebook, časopis, rozhlas aj.
- Kladte důraz na citování zdrojů a upozorněte studenty na autorská práva, která se vztahují i k internetovým obsahům.

Tipy na zajímavé aplikace, weby a programy:

Platforma sloužící k tvorbě ebooků: www.bookcreator.com

Databáze ilustračních obrázků zdarma: www.freeimages.com

Grafický nástroj k tvorbě prezentací, letáků aj: www.canva.com

Prezentace zajímavěji a jinak: www.prezi.com

Platforma pro celotýdenní blog: www.easyblog.org

Tvorba online dotazníků a formulářů: [Google Forms](https://www.google.com/forms)

Nástroj k vytváření vlastních map: [Google MyMaps](https://www.google.com/maps)

Nahrávání podcastů nebo školního rádia: www.spreaker.com

Nástroj k editaci videa: www.wevideo.com

Platforma k blogování: www.wordpress.com

Tvorba vlastních komiksů: www.pixton.com

A samozřejmě Youtube a sociální sítě Facebook, Twitter, Instagram...

UŽITEČNÉ ODKAZY A ZDROJE:

ČŠI o ICT ve školách: *Zajištění nedostatečné, počítače zastaralé, připojení omezené, situace kritická:* 1url.cz/Zt8TF

Tematická zpráva ČŠI. *Využívání digitálních technologií v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách:*

www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Tematicke-zpravy/Tematicka-zprava-Vyuzivani-digitalnich-technologii

Vývoj vzdělávacích technologií v roce 2018: 1url.cz/Gt8Ta

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE: E-LEARNING A MÝTY

Online kurz o menšinách, diskriminaci a stereotypch

www.amnesty.cz/zk-online

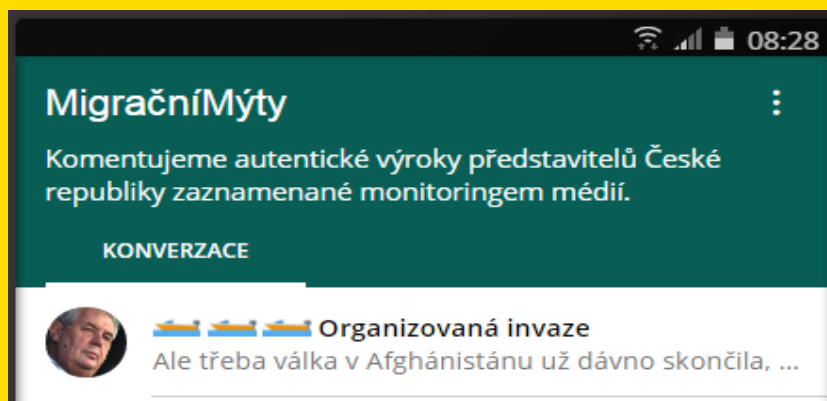
Amnesty kurz obsahuje zábavné aktivity, hry, kvízy a také reálné příběhy lidí z různých menšin. Hravou interaktivní formou pomáhá (nejen) studentům/kám ujasnit si základní pojmy jako je diskriminace, rasismus nebo xenofobie a zjistit více informací o třech menšinách - LGBT+, uprchlících a Romech.

Web MigračníMýty

www.amnesty.cz/migracnimyty

Webová stránka, kde komentujeme autentické výroky představitelů České republiky formou stylizované konverzace přes mobilní telefon.

START THE CHANGE!

AKTIVITA DO VÝUKY: FAKE NEWS

ČAS: 30 minut

POMŮCKY: Lístečky s vybranými zprávami / fake news, přístup k internetu, technika k zapůjčení

POPIS: Aktivita, která podporuje kritické myšlení studentů a studentek, pracuje s dnes velmi rozšířenými fake news.

POSTUP:

- Rozdělte studenty a studentky do dvojic tak, aby v každé dvojici byl alespoň někdo s chytrým telefonem, tabletem nebo počítačem. Mějte připravenou také školní techniku k zapůjčení.

- Každé skupince dejte jednu zprávu z médií, kterou si přečtou.

- Jejich úkolem bude ověřit věrohodnost zpráv pomocí internetu. Viz například www.hatefree.cz/blo/hoaxy/1285-navod-hoaxy.

- Měli by se zaměřit na následující:

- Využívá autor/ka zdroje?

- Jaké zdroje používá? Můžeme dohledat jejich pravdivost?

- Jaký je titulek? Proč autor/ka zvolil/a právě tento titulek?

- Jaká je u článku použitá fotografie? Můžeme dohledat její původ?

- Jsou informace v článku pravdivé? Jak to můžeme ověřit?

- Pomocí červené tužky opraví studenti zprávu jako ve škole a vyznačí nepravdivé, případně neověřitelné skutečnosti.

- Na závěr svá zjištění představí ostatním.

- Pokračujte s reflexí a pokládejte studentům otázky:

- Překvapily vás zjištěné informace?

- Znáte nějaké další fake news?

- Odkud čerpáte informace? Jaké důvěryhodné zdroje znáte?

- Ověřuje si nějak jejich pravost? Jak? Budete to dělat nyní?

- Co hrozí lidem za šíření nepravdivých informací?

- Víte, jak se bránit? Umíte nahlásit příspěvek na sociální síti?

ZDROJE INFORMACÍ:

Hate Free (databáze hoaxů, mýty a fakta): www.hatefree.cz

Databáze hoaxů: www.manipulatori.cz

Ověřování tvrzení politiků: www.demagog.cz

Web (nejen) pro novináře o ověřování informací: www.factczech.cz

ZÁVĚR

Pokud jste dočetli až sem, měli byste mít dostatek informací k tomu, abychom společně nastartovali změnu. Vzdělávání k lidským právům je výzva, která s sebou nese množství překážek, ale také plno radosti a motivace. Cíle udržitelného rozvoje si kladou za úkol globální spolupráci, našim cílem je přispět k tomu nejen skrze šíření povědomí o lidských právech, ale i aktivizováním studentů a studentek, aby se zajímali o lidi kolem sebe, jejich problémy, uvědomovali si souvislosti a naučili se kriticky pracovat s informacemi. Držíme vám i nám palce, aby se toto snažení podařilo, a aby vám zapojení do projektu Start the Change a spolupráce s Amnesty International přinášela radost.

**Tým lidskoprávního vzdělávání
Amnesty International ČR**

KONTAKTY A ODKAZY

V případě jakýchkoliv dotazů, zájmu o zapojení do projektu, dojmů a připomínek kontaktujte Amnesty International:

Martina Neradová (Čechy): martina.neradova@amnesty.cz

Nela Armutidisová (Morava a Slezsko): nela.armutidisova@amnesty.cz

AMNESTY INTERNATIONAL

www.amnesty.cz

www.amnesty.org

LIDSKOPRÁVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

www.amnesty.cz/vzdelavani

www.lidskaprava.cz/ucitel

WWW.STARTTHECHANGE.INFO

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**START
THE
CHANGE**